

Végződése a' Koronázás's az azt tulajdonképpen meg előzőtt és követett környülállások' le irásának:

A' Koronázás' tzeremoniája végbe menetetelét, alólról nézték: *Ferentz, Ferdinand, Károly Főh.*, 's *Albert H.* közel a' Trónusokhoz; a' *Nápolyi Király's Királyné* pedig, a' *Fels. Udvarnak* több részével együtt folylyülről, egy, számokra újjonnan készített néző helyből. A' *Nápolyi Felség*, itten is le rajzolta 's írta a' tzeremoniát: a' miként *Frankfurtban* tselekedett vólt. — Vége lévén a' *Sz. Misének*, fel nyitratott a' néhai *Jesuiták'* lakó helyére nyiló ajtaja a' *Templomnak*, a' *Kir. Ajtónállók'* *Mestere Gr. Pálffy Leopold* által, 's következő renddel lett az említett ajtón ki, 's 5 tekervényes úttzákon és a' parádé piatzon kereftül, a' *Franciskánusok'* *Templomába* való pompás menetel gyalog: Elől indúltak a' *Magyar Uraságok'* tselédjei párosan; utánnok a' *Király'* *libertiás inassai*. Továbbá a' *Kir. 8 Ns Iffjak*; a' *kamarás Furitok*; a' *Magyar Nemesség*; a' *Magnások*; a' jelenlévő *Ts.'s Kir. Kamarás*, *tirkos Tanátsos*, és *Minister Urak*; úgy nem külömben a' külső *Országi Gavallérok* közzül is némellyek. (Más részek ezeknek, ablakokból szemlélte a' pompás menetelt. Az itt *Pozsonban* meg jelentt *Anglus, Német, Frantzia, Olasz*, és más idegen *Gavallérok*nak száma közzül valók vóltak a' többek között a' *Pápa'* *Bétsi Nunciussa*; a' *Nápolyi Udvarnak Bétsi's Párisi Követei*; a' *Velenzei's Luccai Közöns. Társaságok*nak *Bétsi*

U u

Kö-

Követeik 's a' t.) Azután, a' Magyar Koronához tartozó 10 Tartományok' Zászlóikat vitt Magnások; *Ferentz, Ferdinánd's Károly* Főhertzegek, *Albert* Hertzeggel együtt; a' Herold; az Ország' Dragaságait vinni szokott Magnások; *H. Battyáni*, mézítelen karddal; *Gr. Keglevits* Tit. Püspök, egy hosszú nyelvű ezüst apostoli keresztel; a' második rangú Német Testörzök, dobbal és sippal. Végre a' Felség, királyi ékeességében: jobb keze felől a' Primas; balról, a' *Kalotsai* Érsek; utánna, a' több Püspökök, és Prelátusok, kiket a' gyalogló Magyar Ns Testörzök; a' Granatérosok, és lovas Katonák követtek. Ezek után lovaglottak: örökös Tármaster Ns *Szétsény*, és még más 3 Urak, kik rész szerént arány és ezüst emlékeztető pénzt hánytak egész a' Franciskánusok' Templomáig (tovább osztán nem is), rész szerént pedig a' népet tartóztatták, hogy a' pénz-hányókra ne rohannyon: melly végre katonák is voltak utánnok. El lehet gondolni, mint törték egymást a' pénzért az emberek. — Egy Ur rendesen járt: mert a' mint nevetné édesdeden a' fokaság' tolongását, 's egy részének a' földön való ferregését, úgy a' szájába esett a' vetés közben egy ezüst pénz, hogy ugyan kottzant belé a' foga. De bezzeg öszve is szoritotta a' száját, hogy valami módon meg ne fosztasson prédájától, mint a' többek között két szerentsétlenek, kiknek már markokban volt a' pénz; de ki kellett kéntelen is éreszteni kezekből, mert a' katonák úgy rsaptak hozzájuk, hogy tsak

a'

a' bőr tartotta meg kezek fejeket. A' katonáknak ugyan szorosan meg vólt tiltva a' kapdosás, 's annyival inkább a' népen való erőszakoskodás; de azért többen is tapasztalták, az említett személyeken kívül, azoknak törvénytelen keménységeket: mellynek bizonyága az, hogy a' földre le hajlottak közül némellyek pénz helyett, ember-újjat találtak. — A' *Sz. Márton'* Templomától fogva a' Franciskánusokéig, mindenütt fedve vóltak az úttzak, egy közönséges ajtónnyi széleffégű, 's féltiben öszve tüdőzt, fejer, veres és zöld színü posztó végekkel bé vontt deszkázatokkal, mellyek mellett két felől a' Granatérosok formáltak sorokat a' parádépiatzon, és a' Franciskánusok előtt, egyébütt pedig a' Polgár Katonák. Valamerre ment Ő Felsőge, bé töltötték a' levegő eget mindenütt a' vivat kiáltások. El érkezvén a' Templomba, bé ült a' Király maga Trónusába, melly közel a' nagy Oltárhoz a' Templomnak északi részén készíttetett; a' *Nap.* 's több Felsőgek pedig a' Trónussal által ellenben eső, 's a' jelenlévő környülállásokhoz képest szönyegekkel fel ékesíttetett Oratóriumba. Tsak hamar fel köték a' Fő Udv. Mester 's Kamarás Urak, egy harmadik Magnással együtt, a' Király' oldalára a' Szent *István* kardját: 's ezzel az *arany sarkantyús Vitézeknek* (Equites aurati) tételéhez fogott Ő Felsőge, kiknek számok 33-ra ment, 's neveik így következnek:

U u 2

A'

A' Magnások közzül:

Gróf Battyáni Kajetán, Gróf Betlehem József, Gr. Csúky János, Gr. Eltz Imre, B. Mednyánszky János, B. Prónay Sándor, Gr. Zichy Leopold.

A' Nemesek közzül:

Bakits Pál, Bedekovits Thaddéus, Benyovszky Mihály, Berzevitzi András, Boronkai Imre, Botskay Zsigmond, Darvas Ferentz, Inkey Károly, Kis János, Kornis József, Lónyai László, Martzidány István, Makripodáry Miklós, Merits Tamás, Meltzer László, Okolitsányi Farkas, Pávits Imre, Pogledits György, Radvánszky János, Rédey Ferentz, Somogyi János, Szentiványi Bonaventura, Tallián Antal, Taródy István, Jankovits Ferentz, Végb István.

Ezen elő számláltt Uraknak neveiket, Ő Felsőge' jóvá hagyása után, sorba iratta a' Nádorispány; a' Trónus' két oldalain állott Pálffy Károly, és Zichy Károly Gróf Urak pedig, egymást fel váltva ki kiáltották. A' ki kiáltott személy maga ruhájában elő állott, és a' Trónus eleibe le térdepelt, kinek is jobb vállát három izben meg érdeklette Ő Felsőge a' Sz. István' mezítelen kardjával; 's ebből állott az egész aranyos sarkantyús Vitéztétel' tzeremoniája. Hárman nem lehettek jelen személyessen a' meg nevezett Urak közzül: neveik mindazáltal fel olvastattak. — Végbe menvén az említett tzeremónia, immár az esküvő helyhez lovaglott Ő Felsőge, melly a' Városon kívül a' Misericordianusok Templomanál készíttetett. Előtte gyalogolt leg elől: a' kir. libériás tselédeknek hosszú sora; azután a' kamarás Furirok. Tovább

8 Kir. Ns Iffjak, arannyal ki varrott veres német köntösökben. Ezeknek ugyan a' szokás szerént lovagolni kellett volna; hanem ez úttal el szedték lovaikat, 's adták az Udvarnál tífztségeket viselőtitkos Tanátsos Uraknak, minémű volt Gr. *Manfredini*, 's több ilyenek. Itt kezdődött már a' tsillámló lovas Magyar Sereg, melly míg gyaloglott, addig is igen gyönyörködtető látást okozott; most pedig olyat, hogy annak sziveket hódító, 's szemeket igéző kellemetes voltát képzelni lehet tsak — nem voltaképpen le irni. Elöl lovaglottak: Ns *Fejér, Komárom, Nyitra, Pest, Pozson, Sopron* 's még más némelly Vármegyéből jelenlévő Zászlóallybéliek, ékes formaruhájokban. Nem egyenlő volt számok. Egy Vármegyéből 6-an, másból 8-an, némellyből ismét többen, vagy kevesebben voltak. Ezeket követte az Országból mindenfelől öszve sereglett, 's párára szert tehetett Nemesfég párossan, melly is az Örállókkal együtt igen hosszú sort formált. Következtek a' Vármegyék' Követői közzül némellyek. (Nagyobb részek gyalog volt; a' melly ugyan azért nem is ment már többé sorban Ö Felsőge előtt; hanem tsak nézője volt a' tzeremóniának). — Utánnok a' Magnásfág; losztán F. M. L. és *Pozsoni* Commendans H. *Eszterházi* Antal Úr, magánossan; *Károly Föhertzeg, Albert Hertzeggel* párossan; valamint *Ferentz Föhertzeg* is, *Ferdinánd* testvérjével; továbbá az Ország' Heroldja; a' 2 Koronaörzök; az

Or-

Ország' 7 Bárói, úgymint: *Végh Péter* Tárnokmester, (ki a' Sz. *István'* palástját hozta vólt a' Sz. *Márton'* Templomában, a' Sekrestyéből a' nagy Oltár felé; most pedig (ha ugyan még nem tsalnak szemeim) a' kis keresztet vitte, Gr. *Majláth* helyett); vele lovaglott egy sorban Gróf *Zichy Fer.* Nyerge' kápáján tartotta az arany párnát; de azon most nem feküdt rajta a' Sz. *István'* pallosa; úgymint a' melly a' Király' oldalán függött. Azután Gróf *Erdödy János Bán*, Gróf *Zichy Károly* Ország' Birajával együtt. Amaz az arany almát; e' pedig az aranyos kir. páltzát (Sceptrum) vitte. Magánossan lovaglott Főhertzeg *Leopold Nádor* Ispány, nyerge' kápáján tartván a' Korona' párnáját; (maga a' Korona, fejében tündöklött Ő Felsőégének) utánna H. *Battyáni* hajadon fővel, kezében mezítelen kardot tartva; 's Gróf *Keglevits* Tir. Püspök, az apostoli keresztel; végre a' Kir. Ajtónállókmesztere Gróf *Pálffy Leopold*, magánossan. Ezt követte a' 2-dik rangú Német Gárda, sip 's dob szóval; ezt pedig maga Ő Felsőége, egy szép fehér paripán. Igen illet méltóságos tekintetű tellyes ábrázatjához a' Korona. A' rajta lévő palást, 's lábait fedő paputs és harisnya nem vóltak ugyan pompások; de *Szent István'* emlékezetét újjítván meg bennünk, minden drágaságokat fellyül haladtak képzelődésünkben. Utánna lovaglottak Ő Felsőégének Gróf *Pálffy Károly* Fő Udvarimester, és Gróf *Majláth* Fő Kamarás Urak;

amaz,

amaz, kezében egy ezüstbe foglalt végü, hofszarska fekete páltzát (Scipio) tartott. Itt kellett volna lovaglani a' Ns Magyar Testörzök' Kapitányának, a' 2-dik rangú Német Garda' Kapitányával együtt; de Gróf *Károlyi* meg nem jelenhetett betegsége miatt: azért is csak magánoffan lovaglott Gr. *Nostitz*. Bé fejezte ezen pompás Sereget a' Ns Magyar Testörzöknek fényes Serege, 's a' Granatéroffág. — A' Franciskánusok' Templomából egy darabon a fenn említett deszkázatokon jöttünk vissza, a' *Mifericordianusok'* Temploma felé való menetel közben. Már ekkor semmi posztó sem vólt a' deszkázatokon: mert azt mind le tépték az alatt, míg a' *Franciscanusok'* Templomában tartott a' tzeremónia. — Sok nevettséges történetekről lehetne emlékeznünk, mellyek a' posztó tépés' alkalmatosságával estenek meg; de mivel azoknak fel hordása fok helyet venne el, tsupán ezt a' kettőt említjük: A' mint nagy bátran ballagna egy hofszú mentés Úr a' deszkázaton, úgy rántották fel vele együtt a' posztót, hogy majd nyaka tört szegénynek. — Némelly házi Huszárok, kotsisok 's lovászlegények késsel, 's holmi rosdás karddal estek neki a' posztónak, úgy nyirbálták. Azonban oda ugrottak mások, kik bíztak magokhoz, 's ha megkaphatták a' posztó végét, derekaikra tekerítették, 's azzal szaladásnak vették, mint lehetett a' tolongó nép között, a' dolgot. Ekként sokan estek el, már kezekben tartott

pré-

prédájoktól. — Midőn az esküvő helyhez érkezett volna Ő Felfége, melly is 1 ölnyi magasságú, oldalról kar-fákkal körül vett 's posztóval bé terített alkotvány volt, le szállott a' lováról; úgy szintén Primas *Batzyáni*, Kalotsai Érsek Gróf *Kollonits*, és az apostoli Keresztet hordó Tit. Püspök Gróf *Keglevits* is; továbbá a' Nádor Ispány; az Ország' Birája Gróf *Zichy*; *Horvát Ország* Bánja Gróf *Erdödy*; a' fő Udvarimester Gr. *Palfy*; a' fő Lov. M. képét viselő H. *Battyáni*, mezítelen karddal, a' fő Kamarás Gróf *Majláth*; a' Német Testörzők' Kapitánya Gróf *Nostitz*; 's fel mentek mindnyájan az említett alkotványra. Ennek közepén volt Ő Felfégének egy aranyos szőnyeggel bé vontt magassabbatska hely készítve, mellyre fel állván kérdezte a' Primast: merre forduljon artzal? — Dél felé fordult; 's bal kezében a' kis keresztet tartván, a' jobbat pedig magassan fel emelvén, 's 3 ujját fel tartván, nagy szóval mondta deákúl az esküvés' formáját, mellyet egy papirosról olvasott előtte a' Primas, 's a' mellynek ide megy ki magyarul az értelme:

„Mi II. LEOPOLD, Isten' kegyelméből választott Római Tsászár, mindenkori Öregbítője a' Birodalomnak, *Német*, *Magyar*, *Tseh*, *Dalmata* Országoknak Királya 's a' t. Mint a' fenn említett *Magyar Ország*nak, 's az ahoz kaptsoltt más Országoknak, és Részeknek Királya, esküszünk az élő Istenre, annak Szent Annyára Mariára,

és

és minden Szentekre, hogy az Isten' Ekklesiáit; a' Prelatus, Báró, Magnás, Nemes Urakat, a' szabad Városokat, és minden Lakosait az Országnek, magok szabadságaikban, jussaikban, törvényeikben, privilégiumaikban, 's régi jó és helyben hagyott szokásaikban meg tartjuk, 's mindeneknek igazat fogunk tenni. Néhai Fels. *András* Királynak Végzéseit (ki vévén mindazáltal, 's félre hagyván azon Végzések' 31-dik tzikelyének következő szókon kezdődő függelékjét: *Quodsi vero nos 's a' t. ezen szó-
kig: in perpetuum facultatem* *), meg fogjuk őrizni; a' mi Országunknak, Magyar Országnak határait, 's azokat, mellyek ahhoz akarmelly jussal, vagy titulussal tartoznak, el nem idegenítjük, sem kevesítjük; hanem valamint tőlünk ki telhetik, öregbítjük, és terjesztjük, 's mind azokat fogjuk tselekedni, valamellyeket minden Statusoknak, 's az egész Országnak javára, betsületére és gyarapodására igazságossan tselekedhetünk. Isten minket így fegéllyen, és minden Szentek."

A' Ná-

*) Ezen függelekről azt írja, egy Német Tudós Úr, *Ritter Karl Müller von Friedberg, Philosophie der Staatswissenschaft* nevezetű, és a' Prussziai Korona' Örökösének ajánlott munkájában, hogy arra még *Mária Theresia*, 's *II. József* is meg esküdtek,

A' *Nápolyi* Felsőgek, *Christina* Főherczegasszony, 's *József* Főherczeg, testvéreivel együtt, mintegy 20 lépésnyi messze-ségről szemlélték 's halgatták, a' *Wachtler* háza ablakaiból, az esküvés' tzeremoniaját. Ugyan az említett háznál volt a' gyalog lévő Rendeknek is néző helyek készítve. — Voltak afféle alkotványok majd minden más körül belől lévő házaknál fel állítva, melylyekre 1, 2 's több aranyokért bortsáttatott valaki, a' mint tudniillik a' helynek alkalmatossabb volta hozta magával. Leg óltóbb volt az egy talléros hely. — Egész külső maga viselésével azt bizonyította Ó Felsőge, hogy örvendetes készséggel, tisztá lélekkel, és egész szivefféggel teszi le a' hitet; de ugyan ezzel hathatóssan is kötelezett mindnyájunkat, kik a' Magyar Szent Korona alá tartozóknak vallyuk magunkat, hogy ötöt önként Fejünknek esmervén, édes Hazánk' javát tárgyázó szándékát, a' mi hív engedelmesféggünkkel, bóldog tzellyára segélyük. Mert a' Kir. esküvés, magában foglalja az Alattvalók' engedelmeskedéseknek meg kívánhatására való just; mellynek az Alattvalók' részéről természet szerént az engedelmeskedés' köteleffége felel meg. — Tettzett a' Magyar Király' esküvésének tzeremoniája a' külső Nemzetbéli Uraságoknak, midön látnák, hogy' kötelezi az magát a' szabad ég alatt, mindenek láttára 's hallottára, a' maga Kir. köteleffégeinek tellesítésére. A' *Nápolyi* Királyné, 's *Christina* Főherczegné
öröm-

örömnök könyveit húllattak azon tzeremo-
 nia közben: nekünk pedig néminémű szent
 borzadás járta el minden tetemeinket. Az
 esküvés' végződésével, vivat kiáltás, tapso-
 lás és hajtogatás által tették a' *Nápolyi* 's a'
 velek lévő Felsőgek belső indulatjokat nyil-
 vánvalóvá. Öröm kiáltása hallatott a' jelen-
 lévő egész sokaságnak is, mellyet a' várbéli
 ágyúk durrogása követett. Szerentsém volt
 ez alkalmatossággal arra indítani némellyeket
 a' Deputatus Urak közzül, hogy a' midőn
 mások *Vivat*-ot, 's *Es lebe*-t kiáltoznak, mi
 Magyarok, Nemzeti Nyelvünkön kiáltanánk:
Éllyen a' Magyarok' Királya! Ez úgy is
 lett azután szüntelenül; melly új kiáltás' mód-
 ja füleibe hatván Ő Felsőgének a' Várba való
 fel menttekor: méltóztatott azt kegyessen
 meg köszönni. — Alig jött le Ő Felsőge az
 esküvő helyről: hogy már leg ottan neki
 esett a' nép az azt borított posztónak, 's
 répte vagdalta, valamint tsak lehetett. —
 Itt a' Püspökök külön váltak a' pompás Se-
 regtől, 's bé lovaglottak a' Misericordianusok
 Klafstromába; honnan rész szerént szállásaik-
 ra ofzlottak, rész szerént pedig fel mentek
 a' Várba ebédre. Több részével a' Sereg-
 nek, a' Duna partján lévő *Király' hegyére*
 indúlt Ő Felsőge. Ez, mintegy másfél ölnyi
 magasságú, 's kar-fa formára ki faragott kö-
 vekkel (palustrade) kerített domb, mellyre
 3 felől vagynak a' fel járások tsinálva. Ezek-
 nek oldalait is, az említett módra ki faragott
 kövek formályaik: mellyek most átallyában
 bé

bé voltak fejér, zöld és veres színű posztóval vonva. Ide érkezvén Ő Felfége, megszorította, az északi rész felől lévő felmenetel végén paripáját, 's minden kísérő nélkül, sebes vágatva a' domb tetejére termett; holott ki rántván nagy elevenséggel a' Sz. István' pallosát, az Ország' védelmezésére való készségét jelentő kereízt forma vágásokat tett azzal napkelet, 's enyészet, dél, és észak felé. Ekkor, harmadszor szállaltak meg az ágyúk a' Várban. Még a' dombon volt a' Király, midőn már hozzá kezdett a' nép a' posztó tépéshez 's vagdaláshoz. Itt, egy Tiszt igen érzéketlenül verte kardja fokával, a' Granatéroffág pedig puskája végével a' szegénységet. Mások a' katonák közül neki estek kurta kardjokkal a' posztónak; mások ismét húzták egy kezekkel a' posztót a' szegényektől, a' másokban pedig kardot, vagy puskát tartottak, mellyekkel erőszakoskodtak, a' prédájokat nékiek engedni nem akarók ellen. Ezen kegyetlenség a' Főherzgeknek is szemekbe rünt, 's meg is indultak rajta. — A' Király' hegyétől, a' Várba lett végre az indulás. A' Duna felől való kapun bé, a' Sz. Mihály kapuján ki, keresztrül ment fellyebb elő adott rendiben a' pompás Sereg a' Városon, mindenütt a' Polgár Katonaság' sorjai között. Az utóbb említett kapun kívül balra tért, 's ekként eljutott a' hegyhez. Az erre vezető útnak mintegy közepe tájján, a' Gr. Pálffy Károly kertje kapuja 's a' zsinagogájok között egy

győ.

győzedelmi kaput állítottak fel a' Zsidók, melly alatt lett az egész pompás Seregnek által menetele. Egéssz egy Zsidó Templomot ábrázolt említett alkotványok a' Zsidóknak. Négy Proféták szemléltettek rajta ki festve. Alól, arannyal's ezüstel ki varrott zsidó írásos zöld's veres bársony szőnyegek ékesítették a' bálthajtásnak két oldalait. Fellyül az alkotványon, fok zsidó Papok állottak, tiz parantsolatot tartván nagyobb részént a' kezekben, 6 aranyos baldagin alatt: ezeken kívül 32 Deákok, mind egyforma ruhában, 's feles számú hegedűsök, kik is egy *Schlesinger* nevezetű hires zsidó énekestől készíttetett éneket el zengedeztek. Hanem rendesen jártak elsőben, mert hogy meg látták a' Magyar Heroldot strutz-tollal gazdagon meg rakott kalpagjában, 's hosszú fekete bársony ruhájában, mellyen elől hátúl a' Magyar Ország' Tzimere függött, azt gondolták Királynak: azért is nagy hirtelenséggel énekléshez, és muzsikáláshoz fogtak. Elzre vévén azonban hibájokat, el tsendesedtek, 's csak az Ö Felfége' valóságos érkezésével kezdettek énekekhez. A' mint által ment a' bálthajtás alatt a' pompás Sereg, forokat formált két felől a' Zsidóság, fekete köntösökben. Előtre állottak néhány Papjai, kik meg áldották ő Felfégét, 's az áldást követték az egész Zsidó gyülekezetnek vivat kiáltásai. — Közel a' Vár' első kapujához, egy rakás Tzigányság állott, maga innepi ruhájában:

rész

rész szerént köpönyegben, rész szerént pedig fel öltött mentében; és külömbkülömbféle muzsikai eszközökkel, sip, tzimbalom, brúgó 's apró hegedűkkel fel készülve; 's a' feleje közelgető Felsőget egy mars vonással tisztelte meg: melly talám még néhai eleiknek *Nagyidai Marsok* vólt. — Benn a' Várban, néhány paradéban álló Granátéros Kompaniáktól fogadtatott ő Felsőge; a' fel sereglett Magyar Uraság közzül pedig *Ellyen a' Magyarok' Királya* zengett ki: melly igaz magyaros jó kívánást néhányszori maga meg hajtásával köszönt meg a' Felsőg. — A' *Nápolyi Felsőgek; Ferentz' 's Ferdinánd'* Hirvesseik (kik másutt is egygyütt néztek vólt minden tzeremoniákat) *Christina Föhertzegasszony, József Föhertzeg 's a' t. a' Kastély' első contignatioja* folyosójáról idvezlették a' Királyt. — Le szállván a' pompás Sereg lovairól, ő Felsőge egy különös szobába ment, az Ország' Jegyeit vivő Méltóságokkal egygyütt; a' 10 Zászlókat vivő Grófok pedig csak az ajtóig; a' midőn magáé lett örök emlékezerül közzülök mindeniké, az általa viterett Zászló.

A' pompás Seregnek több része, fel takarodott, más Uraságokkal egygyütt az ebédlő palorába.

Még fog valami ide tartozó következni.

Nov. 17 's 19-dikén, *Szisztovbá* indúltak *Bétsből Keith*, és *B. Haefen* Urak. A' Magyar Ország' részéről oda küldendő *Gr. Eszterházi Ferentz* Ur még *Bétsben* vagyon.

Kihát el vették az Orszok, a' Törökökötől.

Miat-

* * * * *

Minthogy a' helyes elő-adások mellé ragasztott Rajzolatok, csak nem olly állapotba helyeztetik a' figyelmetes Olvasót, mintha tulajdon szemével látna volna a' le irtt dolgokat; és ez kimondhatatlan megelégedést szerző gyönyörűsége minden tudni's tökéletesebbedni óhajtó léleknek: kívántuk a' koronázás-kori tzeremoniáknak némelly részére nézve minéi előbb részeltetni az említett gyönyörűségben kedves Olvasóinkat, ezen ide zárt Rajzolatnak küldése által, mellyen az Ö Felsége meg koronáztatása', 's az azt bé fejezett ebédlése' helyeinek képei szemléltetnek.

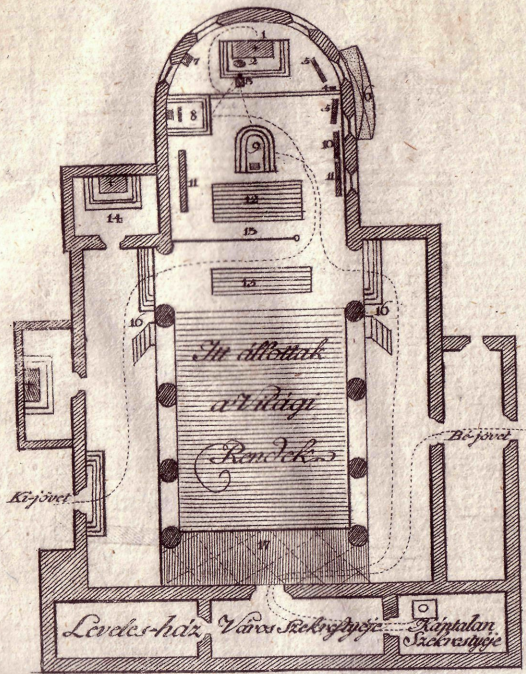
A' *Szent Márton'* Templomában tett, 's általunk elő adott külömbkülömbféle jövetelei 's menetelei Ö Felségének adatnak elől az említett Templom képében szemléltető pontolások által. — A' számok' jelentései így következnek:

1.) A' nagy Oltár. 2.) A' Primás széke helye, fellyül az oltár gráditsán, mellyből tartotta Ö Felsőgéhez a' Beszédet. 3.) A' Szőnyeg, mellyen térdelt Ö Felsőge, 's a' párna, mellyre borúlt a' minden Szentek' Litániája alatt. 4.) A' Primás rend szerint való ülő helye. 5.) A' Misénél szolgáló Püspökök helye. 6.) A' Nápolyi Felsőgeknek, a' Fő Hercegek Hitvesseiknek, *Christina* Fő H. Asszonnak, *József* Főherceg 's a' 3 Fő H. Asszony Testvérjeinek 's a' t. néző helyek. Ez, egy deszkából készült magas sátor forma alkotvány volt, a' melly kívülről ragasztatott a' Templom' falához, 's a' mellyből a' Templom' két ablakain által nézték az említett Felsőgek a' tzeremoniát. 7.) Itt volt le téve egy asztalra a' *Szent István'* palástja: valamint több drágaságai az Országnak, a' nagy Oltárra. 8.) A' nagy Thronus,

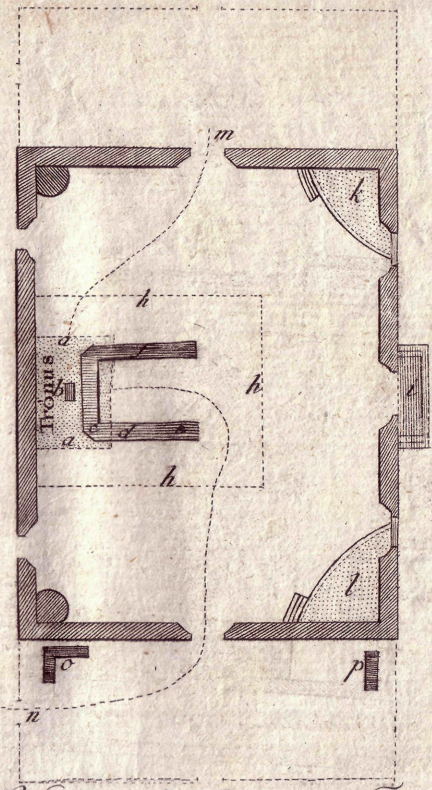
3 léptsőjű magasságra. A' szék előtt láttzik a' térdelölő zsámoly is. 9.) A' kis Thróuus Ez is 3 léptsőjű magasságra. 10.) Ferentz, Ferdinánd 's Károly Föhertzegek', és Albert Hertzeg' helye; de a' mellyben mit sem ültek ö Kir. Hertzegségek, hanem vagy a' Trónus mellett, vagy most itt, majd amott állottak. 11.) Itt ültek, veres bársonnyal bé vontt két hoszú székben a' Ministerek, az arany - gyapjas Vitézek, és a' titkos Tanátsos Urak. 12.) Itt kellett volna ülni a' főbb Dámáknak: de azok mind fel állottak, némellyek közzülök még a' székre is. 13.) A' Templom' alsó 's felső része között való fa rekeszték. 14.) Alamisnás Szent János' Kápolnája, mellybe tevödött a' Szent Korona, Budáról lett elérkezésekor. (A' Király' szállásáról, 14-diken lett vissza vitettetésekor, a' leveles házba tétetett a' Korona ládája, honnan tsak más nap reggel vitetett által a' több drágaságokkal együtt a' Káptalan' Sekrestyéjébe.) 15.) Itt ültek némelly Káptalanbéli 's világi Uraságok: de nem fokot láthattak. Többer láttak a' hátok megett ült világi Rendek, kiknek néző helyek egy magassan készültt, 's az első üléstől kezdve, mind fellyebb fellyebb emelkedő alkotvány volt. — A' 16-al jegyes gráditseknak egyike, úgymint a' jobb felöl való fel; a' másik pedig le járó volt. 17.) A' Musikusok' karja, holott ez alkalmatossággal az ö Felsege' emberei masikáltak. — Az egész Templom pádimentoma bé volt fejér, veres és zöld posztóval vonva.

Költ Bétsben, Novembernek 26-dik napján 1790.

Szent Márton Temploma Pécsben.

Királyi ebédlő Palota a Várban.